

tela, ponašanja, navika, smešaka, pred njim je izrastala — prava tarantela. I nešto čelično udje mu u dušu: — Znam šta ću učiniti. Sve će se — završiti: kako mu nije ranije palo na um: i — mislja se ocrta. Odjednom... —

GOST

Aleksandar Ivanović ču: zvuk — zagrme dole; i ponovi se na stepenicama: razleže se udarac za udarcem; udarci metala što sitne kamen — sve više, sve bliže: nekakav je razbijaj razbijao dole stepenice; osluškivao je neće li neko otvoriti vrata da stiša bezobraznika.

Prema stepenišnom odmorštu išao je nagore (metalni neko); sada je u gromkom tresku padalo mnogo puđova: prošle pale se stepenice; i evo: odmoršte prolete pored vrata.

I — tresak: nagao; vrata sleteše — sa šarki; i — tmirne se proliše u dimnin, zelenelim kolotovima; od razdobljenih vrata, sa odmoršta, počinjahu sada mesečevi prostori; i crna se soba otvarala — u neizrecivosti; posred praga vrata, i zidova koji su propuštali plavozelene boje prostora, — spustišvi oventanu, pozelenelu ruku pružajući tešku pozelenelu ruku, stajalo je ogromno telo u sjaju razgolelog fosfora.

Podigao se Bronzani Konjanik. Taman je plašt teško visio — sjaj ramena što su se prelivala i krljuštavi oklop; ponovila se sada sudbina Evgenijeve — u trenutku kada su se raspali zidovi zdanja u plavozelenim prostorima; upravo tako: razlučila se prošlost; i Aleksandar Ivanović uzviknu: — Ja sam se — setio... Ja sam čeka...

Gigant međne glave proganjao je kroz razdoblja vremena sve do ovoga trena, zatvarajući čitav krug; stoleća proticahu; i uzadje — Nikolaj; i uzlažahu na tron — Aleksandri; a Aleksandar Ivanović, senka, odolevao je bez umora razdobljima vremena, jureći kroz dane, kroz godine, vlažnim prospektima petrogradskim, — u snu, na javi: a uzastopce za njim i uzastopce za svima — gremli su udarci metala što drobno život.

Tu lomjavu čuh i ja — ču li je ti? Apolon Apolonović je — udarac kamena. I Petrograd je — udarac kamena; karjajtida — što će se srušiti — udarac je; neizbežni su — progoni; i neizbežni — udarci; a tavanu se nećeš sakriti; sav je tavan — od Lipančenka; i tavan je — zamka; provaliti, provaliti ga — udarcima... Po Lipančenku!

Lipančenko će se razleteti pod udarcima; tavan će se — srušiti; razorice se — Petrograd; karjajtida će se — smrvti; i gola glava Ableuhova — raspući će se navoj.

Bronzani Konjanik mu reče:

— Zdravo da si, sine moj! I — tri koraka: tri treska raspuklih gređa; i metalnom zadnjicom svojom zvonko tresnu na stolicu izliveni imperator; i zeleni lakat svom težinom međi svali se na sto zvucima zvonâ; imperator lagano skide s glave bronzi venac svoj; loviri se s treskom svališe.

I zveckajući, i cokući, ruka je vadila crvenu usijanu lulu; i — pokazivala očima na lulu; i namignula na lulu:

„Petro Primo Catherina Secunda...“ Stavi je u usta; zeleni dim rastopljene bronzne jasnje se zadimi pod mesecom.

Aleksandar Ivanović, Evgenije, shvati tad prvi put: uzalud je prorjorio stolećem; od decembra ka oktobru: za njim je tutnjalo bez gneva ikakvoga — po selima, gradovima, po tremovima, po stepeništima: on je oprošten; sve što bejaše, sa u susret idućim, samo su avetinska prohođenja do lule.

U udubljenjima međnim Konjanikovim misao buknu međna: pade ruka što je sitnila kamen, — raskali se do usijanja; i — slomi ključnjaču:

— Umri, ustupi se... Metalni Gost, usijan pod mesecom, seđeo je pred njim; purpurno crven, žegao je; evo ga: usijavši se, pobeleo je; i — potekao na povijenog Aleksandra Ivanovića: u pepeljavom potoku: metal se razli po žilama njegovim.

MAKAZE

— Šta je to? I — crvena je i dalje puzala po jastuku mlrja — brrr: prodje kroz svest.

— Stenica... Pridiže se na lakat: — Jesi to ti, Stjopka?

On vide: i čajnik, i šolju. — Divno: čaj. — Šta je divno: vi gorite...

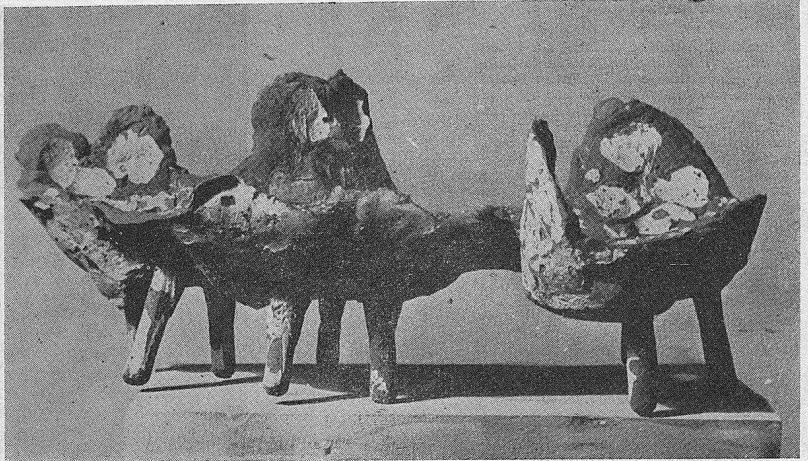
S čudjenjem primeti da nije svučen; čak nije bio skinuo ni kaput. — Otkud ti ovde?

— Svratio; a vi — ležite i stenjete; bacakate se... gorite — u vatri ste. — Ali ja sam, Stjopka, zdrav. — Kakli zdrav!... Evo doneo sam vam čaj!

Noću je u njegovim žilama proticala ključala vođa (toga se setio). — Jeste, brajko, noćas sam imao veliku vatru.

kompozicija (cement)

petar hadži boškop

— Od alkohola ćete se i skuvati. — Bili su nekakvi djavolčići — jeste, bili su... — Dospete do besvesti. — I Rusija će prestati... — Šta? — Od besvesti... — ... Hristova se Rus pričesti... — Ti — blebečeš... — Ni belu mačku videti nećeš... Delirijum se — potkradio: sumnje nije bilo.

— Kad bi otrčao do apoteke... da mi kupiš kinina... — Pa mogu... — Slušaj, Stjopuška, i maline: slatko od malina — za čaj.

A mislio je: — Malina je izvanredno sredstvo za znojenje. — Tek što se umio, a iznutra je opet buknulo, pomešalo stvarnost sa košmarom.

Dok je govorio sa Stjopkom, činilo mu se da iza vrata čeka: iskonsko-poznato. Tamo — iza vrata? Skočio; iza vrata se ukaza — odmoršte; a stepenišna se ograda obisnu nad bezdanom; i Aleksandar Ivanović cokaše nad bezdanom suhim jezikom, drhteći od jeze. Nekakvo osećanje bronzne u ustima.

— Ne, omo čeka u dvorištu... Ali u dvorištu: nikog, ničeg. Optrča uglove, prolaze (među kockama složenih drva); srebrilo se asfalt; sreb-rile se jasike: i — nikog, ničeg.

— Pa gde je ono? — Na metalnom mestu... Ono će se ponovo javiti. Ostajalo je sećanje na sećanje; i — na stvar koja ne trpi odlaganja.

Elastičnim koracima potrča on ka maglovitoj raskršnici dveju ulica; iz prozora je brizgao blesak...

I sijali se predmeti. Stvarno: na uglu raskršnice — bedna radnjica: s noževima, viljuškama, makazama.

Sanjiva njuška se dovlačila iza prijavog stola ka tezi od sjajnog čelika (to je vlasnik — svrdlao, pililo); oštro je padala glava uska čela.

— Treba mi, treba mi... I, ne znajući šta da uzme, Aleksandar Ivanović se zakači rukom za zubac testere: ciknu. Gazda je gledao ispod oka; nimalo čudno: kako je ležao u kaputiću na postelji, tako je i — izišao; ni šesir nije stavio; a čupava glava bi uplašila svakoga.

I gazda, savladujući se promumla: — Testeru? — Ne testeru, — znate, nezgodno je testerom...

— Meni, znate, treba finiski... Ali osoba odseče: — Noževa nema.

Kao da su očice rekile: — Da dam nož pa da onda... napravite svašta...

Nekakva sličnost ga zaprepasti; tad se gazdino telo okrenu leđima; i ošinu pogledom od kojeg bi se i bik povalio.

— Dobro, uostalom: makaze... To što je nameravao — bilo je u suštini: kres!

On se zatrese nad makazama: — Ne morate da zavijete — ne, ne... Stanujem tu u blizini... Mogu i ovako: doneću i ovako...

Tako rekavši, on strpa u džep minijaturne makaze kojima kicoši seku nokte; i — jurnu.

Začudjeno, uplašeno je gledala kvadratna glava uska čela (iza bleštave teže) s najvećom upornošću — shvatiti, kako bilo da bilo, ma po koju cenu: shvatiti, ili...

Čeona kost nije mogla sve da shvati; čelo je bilo usko, u poprečnim borama; izgledalo je da plače.

Čeona kost nije mogla sve da shvati; čelo je bilo usko, u poprečnim borama; izgledalo je da plače.

Čeona kost nije mogla sve da shvati; čelo je bilo usko, u poprečnim borama; izgledalo je da plače.

Čeona kost nije mogla sve da shvati; čelo je bilo usko, u poprečnim borama; izgledalo je da plače.

Sa ruskoj prevela
Milica NIKOLIC

LINIJE

Na svetlu su dva
Ti i onaj drugi.

1

Između vas plava linija

Zapeva vitko zelena ruža

Izraste most zlatan prstenovan željom

Da se predje tamo

U utrobi vetra kao otkucaj

Ili kao zvuk-svitac u noći

Kao tišina

Kao ti

Kao on

Kao mi

Svejedno samo da se predje linija

Zelena ruža zapeva po drugi put

Ti učiniš dva koraka napred

On isto toliko

Sad sreli se na vrhu

Njiše vas vetar u krug

Zvone glave

U vrt padaju latice kosti

Ti pružiš ruku on nehajno pruži ruku

A crveni bubnjevi ostav zabunljaju:

Za pozdrav reč izmislili niste

Ti odstupiš dva koraka on isto toliko

Pukne prsten

Most zlatan postane duga okrnjena

Jer plavo je opet među vama

I ne može se preći

Dok se reč za pozdrav ne izmisi

2

Između vas crvena linija

Šta se to dešava sa tvojim čelom

Sa uzburjenom obrvom nad ponorom oka

Sa zubom što gladan o zub se tare

Šta se to dešava sa tvojim rukom

Dok vas crvena linija razdvaja

Smejao sam se veruj smejao sam se

Smeš mi je mačem ne znam zašto isekao

Digao sam ruku poslao mi koplje

Zovnuo ga na reč mi pucao

Morao sam crvenu liniju povući

Da ga zbunim

Iza linije njiše se taman

Za milost ti molbu pošalje

Na mač je dočekaš

Srce ti na dlanu prinese

Kopljem ga gadjaš

Zovne te na reč mi pucao

Onda on liniju proširi

Crvena vas linija proguta

3

Između vas crna linija

Ti čutiš on isto tako čuti

— Izgleda sve je jasno

Niko ne korača

Niko se ne njiše

Postanete dva crna stuba

Dva crna šuma u daljini

Dva crna iverka tišine

Dva crna dva u nekom redu

Dve čutnje u hladu sopstvenih senki

Razdvojene zidom crne linije

Branko MARČETA